

La frase del dia

“Si fem efectiva la República, tenim la clau dels panys de les presons”

Elisenda Paluzie, PRESIDENTA DE L'ANC

Tribuna

Manuel Milian Mestre. Periodista i consultor d'empreses

Catarsi al PP (I)

El 15 de juliol de 2018 estableix una fita en la història política del Partit Popular i de l'Espanya post-Transició. Mai s'havia sotmès amb anterioritat a la lliure voluntat dels militants en el centre-dreta espanyol l'elecció del seu líder per moltes diverses raons: la gènesi del propi partit centrada en una figura indiscutible que va servir d'aglutinant, Fraga Iribarne (personalisme); la voluntat integradora del postfranquisme per establir el pont necessari amb l'altra Espanya, base fonamental de la Transició; la bogeria de “la sopa de sigles” que va brollar espontàniament després de la desaparició del dictador, i que posava en risc l'estabilitat del procés (disgregació); el debat intern a Reforma Democràtica Espanyola –Aliança Popular, després– que el líder Fraga garantia amb la seva tremenda autoritat per evitar les discrepàncies estructurals; finalment, el clar concepte de la corporeïtat ideològica al voltant d'un projecte d'Espanya que es circumscriu a la unitat dins de la pluralitat dels seus components històrics.

EN DEFINITIVA ES TRACTAVA d'un partit unit gràcies a la seva gènesi interna de dalt a baix marcada per un personalisme liberal indiscutit. Els primers passos dubitatius es produeixen amb els “7 Magnífics” (el màxim error de Fraga), on les diverses personalitats procedents del franquisme inequívoc tempten la possibilitat de diversificar les alternatives a partir de 1976. Superat aquest error, la voluntat integradora de tot el centredreta espanyol s'intenta de nou el 13 de setembre de 1982 / 2 de març del 83 amb la creació, per agrupació, de Coalició Popular, en què els democratacristians, desenganyats de la fallida Operación Tàcito –desautoritzada pel cardenal Taracón–, incorporen la seva diversitat al si de la composició resultant. Però la definitiva consolidació de les bases no es cristal·litza fins a l'important ascens electoral d'octubre de 1982, en què alguns ambiciosos van dictaminar que era el sostre electoral de Fraga (107 diputats al Congrés).

ÉS A PARTIR D'AQUÍ, amb la pèrdua del poder d'UCD, que comença a fer fallida la cohesió del PP. Es qüestiona l'aptitud electoral del líder (el seu famós sostre); desperden les ambicions personalistes d'alguns dels seus components, i es comencen a disparar els efectes de la precipitada i massiva integració dels quadres d'UCD, imparable a partir de la derrota del suarisme el 1982. Aquell tropell d'ambiciosos, desposseïts d'un poder que creien en propietat inalienable, estableix els primers corrents disgregadors i les tensions estructurals en la gran formació del centredreta. Eren els antifranguistes de La Moncloa, aquells que havien “perseguit” el líder d'AP des del poder es van convertir en quadres de pes redimits del seu naufragi en el partit del poder. Miguel R. Herrero de Miñón va obrir la fugida, i van seguir tots aquells que mantenien la seva ambició de poder després del daltabaix de 1982: Margallo, Luis de Grandes, Rupérez, Zaplana, Martín Villa, Jorge Fernández Díaz, Javier Arenas, Aznar i *tutti quanti* aspiraven a una perllongada carrera política en la qual es professionalitzarien fins a la seva jubilació. En aquesta etapa van començar els conflictes interns, les ambicions desaforades, els màxims personalismes que ni Fernando Suárez, ni Lluís Olarra en el seu dia havien aconseguit imposar. Els tèrmitos d'UCD van posar fi a l'esperit fundacional, van desplaçar la primera onada de fundadors i van implantar un nou model de relacions internes, desconegut fins aquell moment en el PP. Fraga va recuperar temporalment el lideratge i va iniciar la refundació del partit segons un projecte

que ell mateix em va demanar i que li vaig lliurar en mà a primers de gener de 1987. En aquest projecte es plantejava la “regionalització” del partit i la regeneració doctrinal i estratègica en una proposta de 10 idees força, que veuria la llum al congrés de Sevilla de 1990.

PARADOXALMENT, els grans problemes i tensions internes apareixen a partir del 2 de setembre del 1989 amb la designació a dit de José M. Aznar, després de modificar el propòsit de Fraga d'ubicar Isabel Tocino al cim de l'organització. Els quatre interloctors de M. Fraga li van imposar el canvi: Aznar. I amb ell va néixer la paradoxa: creixement electoral, corrupció de certs quadres i victòria a les generals de 1996. Aquest gran èxit amb la composició d'una política de govern, la consecució de la majoria parlamentària amb CiU i el pujolisme (Pacte del Majestic) que va comportar l'èxit electoral de la primera majoria absoluta del 2000. És el punt de partida del divorci amb Catalunya; les conseqüències ara les estem veient. Amb Aznar al govern comença la corrupció que demolirà el govern de Rajoy, el seu successor per la gràcia del cop de dit aznarià. Tot el que va passar després del 2000 és ja una seqüela dels càncers instal·lats entre 1989 i 2018. No obstant això, les claus de l'actual catsarsi forta problemàtica del PP cal buscar-les en la transparència (Glásnost), que és el que es va evidenciar en l'URSS de Gorbtxov a la primera fase de la Perestroika. La proposta de la gran reforma (Perestroika) va fer trontollar el sistema comunista fins a la seva demolició en mans de Ieltsin el 1991. Les estructures del sistema soviètic no van resistir tantes evidències. La clau va ser la Glásnost, perquè emmirallà la veritat interna d'un Partit Comunista fallit i mentider. ¿Passarà ara el mateix a l'aventura catàrtica del PP ex “dedazo” i exposat a l'autocrítica de les bases? No m'atreveixo a diagnosticar. Constato únicament el seu paral·lelisme. Veurem la crisi després de la liquidació de la verticalitat en el lideratge?

“Veurem la crisi després de la liquidació del lideratge vertical?”

De set en set

Joaquim Nadal i Farreras

Eva Serra i Puig

El traspàs el 3 de juliol d'Eva Serra (Barcelona, 1942) ens trasllada a la seva vida i la seva obra. Els que vam compartir amb

ella l'aventura gairebé fundacional del Departament d'Història de la Universitat Autònoma de Barcelona vam aprendre a valorar el rigor, l'honestat, la discreció i el compromís d'una historiadora que s'obria pas per les boires dels segles XVI i XVII. D'ella, i de Núria Sales, va sorgir la revisió a fons del paradigma de la decadència i la reivindicació d'un període ric en matisos i ple de llacunes.

Eva Serra va començar per una anàlisi en profunditat de les relacions entre pagesos i senyors a la Baronia de Sentmenat a l'època moderna (Barcelona, 1988), que havia estat uns anys abans la seva tesi doctoral. Anys després (1991) va coordinar un volum sobre la revolta de 1640, que era una revisió d'alguns dels plantejaments de l'academicisme més reconegut. Eva Serra va saber trobar entre els fets de 1640 i els de la Guerra de Successió tot un entramat de canvis socials i econòmics que es traduïren en un revulsiu del sistema constitucional català preparat per adaptar-se al nou context.

A mesura que madurava el seu coneixement de les fonts estava més i més convençuda dels seus plantejaments. Al costat de la coordinació i edició dels processos de Corts Eva Serra va coordinar dos volums que van donar a conèixer els Llibres de l'ànima de la Generalitat (el cos electoral de la Diputació del General i la seva evolució), i va publicar amb Josep Capdeferro dos volums decisius, i un llibre de divulgació, sobre el Tribunal de Contrafaccions, la prova del nou del sistema constitucional català i les vies per posar límits als oficials del rei.

La fermesa de les seves conviccions i el rigor extrem dels seus treballs compareixen davant la col·lectivitat com un balanç indestruïble fet de professionalitat i de compromís nacional i social.

Sísif

Jordi Soler

